

Bemærkninger til forslaget

Udviklingen på social- og sundhedsområdet tilskynder, at kommunalbestyrelserne til stadighed får mulighed for at udvikle nye veje til at forbedre effektiviteten og kvaliteten af serviceydelser. Herunder er det væsentligt, at man forsøger at udnytte de muligheder, der ligger i samspillet mellem den private og offentlige sektor i overensstemmelse med regeringens politik om samlede erhvervsfremmeinitiativer.

I Socialforskningsinstituttets rapport om »Marked som styringsredskab – nogle erfaringer fra hollandsk og svensk ældreservice« fremføres det hensigtsmæssige i at bruge privat deltagelse til at fremme fleksibilitet og effektivitet. Privat deltagelse på det sociale område er en måde at skabe alternativer til det nuværende offentlige monopol på udførelsen af sociale funktioner.

Beslutningsforslagets formål er at tilvejebringe mulighed for, at kommunalbestyrelsen forsøgsvis kan overdrage udførelsen af den vederlagsfrie hjemmesygepleje til privatansatte sygeplejersker. Det overlades i den forbindelse til sundhedsministeren at fastlægge, hvordan dette bedst og mest hensigtsmæssigt kan gøres, således at alle parter tilgodeses – herunder de medarbejdere, som vil kunne blive berørt, samt de personer, der vil kunne modtage ydelsen.

Forslagsstillerne finder, at det er ønskeligt, at der med udgangspunkt i en lovændring kan iværksættes forsøg med privat varetagelse af hjemmesygeplejen. Det er vigtigt for den fremtidige udvikling af den offentlige sektor, at man på grundlag af forsøg får opbygget en betydelig erfaringsbase. I rapporter fra Socialforskningsinstituttet og projekt »Offentlig Sektor – Vilkår og Fremtid«, som begge har analyseret de svenske erfaringer med privat varetagelse af opgaver inden for ældreplejen, fremgår det, hvor vigtigt det er for den videre proces at få indhentet en række erfaringer – specielt med hensyn til udarbejdelse af udbuds- og kontraktmateriale.

Beslutningsforslaget lægger således op til, at der skabes hjemmel til, at kommunalbestyrelsen forsøgsvis – efter en udbudsrunde – kan overdrage nærmere specificerede opgaver til en privat entreprenør, der herefter i en årrække får ansvaret for at udføre disse. I

den periode vil det være muligt for kommunen løbende at vurdere effekten bl.a. gennem bruger- og medarbejderundersøgelser med henblik på at foretage en samlet vurdering efter forsøgsperiodens ophør.

I bistanndsloven kapitel 12 er der intet til hinder for, at private virksomheder kan varetage en omsorgsopgave for borgere i egen bolig. Beslutningsforslaget har til formål på forsøgsbasis at ligestille varetagelsen af hjemmesygeplejeopgaver med hjemmehjælpsopgaver, der tilbydes med hjemmel i bistanndsloven. I de kommuner, hvor man allerede har privat medproduktion på hjemmehjælpsområdet, løser det en række praktiske problemer og ikke mindst problemer omkring integration og udføreransvar. Hjemmesygeplejeopgaver er i dag de eneste opgaver, der ikke kan udføres i privat regi. Sygepleje og lægelig behandling i øvrigt foretages således i dag i privat regi uden problemer.

I en rapport om udlicitering skrevet af Mads Mikelsen under projekt »Offentlig Sektor – Vilkår og Fremtid« fremgår det, at man i Sverige i de senere år har eksperimenteret livligt med privat opgavevaretagelse inden for ældreplejen. I Helsingborg kommune står private selskaber i dag for ca. 30 pct. af ældreplejen. Det har resulteret i, at man fra politisk og administrativt hold har opnået en bedre budgetstyring, som primært kan tilskrives fremkomsten af konkurrence. Derudover har kommunalpolitikere fået langt større føling med, hvad det egentlig er for et produkt, de leverer til de ældre. Den kommunale service er blevet langt mere synlig og derfor også lettere at ændre på. Helsingborg kommune har endvidere oplevet øget effektivitet og besparelser som følge af konkurrencen.

En effektivitetsforbedring forudsætter imidlertid bl.a., at der eksisterer potentielle tilbudsgivere. I Danmark fremhæver man ofte, at mangelen på private leverandører af velfærdsydelser er en væsentlig hindring for, at kommuner og amter kan bringe opgaver inden for det sociale område i udbud. I Sverige er en sådan velfærdsmodel vokset frem med eksplosiv kraft i de senere år i takt med, at svenske kommuner er begyndt at eksperimentere med privat varetagelse af opgaver specielt inden for ældreplejen, og der er